

Lids kyrka

Landskap/län: Södermanland/ Södermanlands län

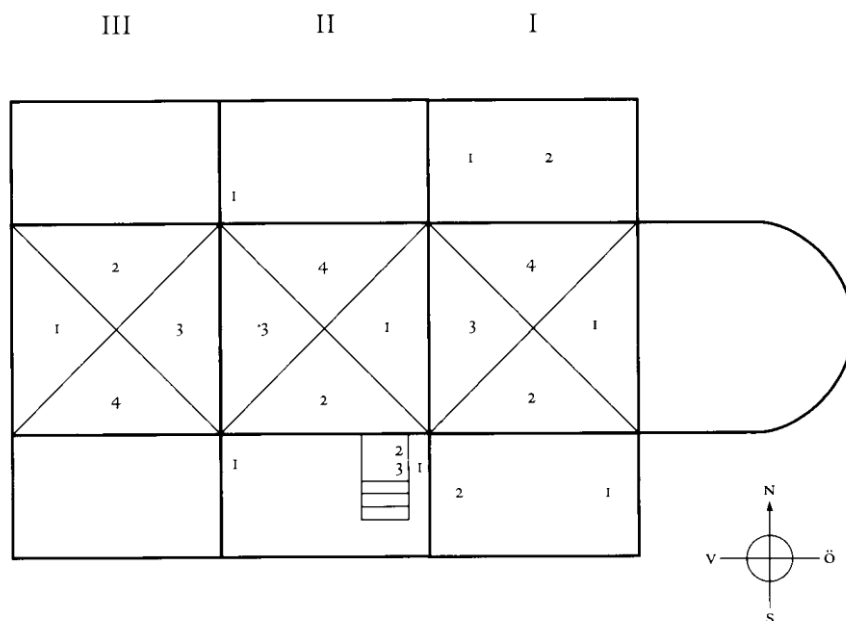
Kyrkoorganisation: Strängnäs stift, Rönö församling

Plats: Lid

Koordinater: 58°54'42"N 16°59'36"Ö

Målningarnas skapelsestid: Tidiga skapelseperioden, 1460-talet till ca 1470

Målningarnas kondition: God

Kyrkan började byggas på 1200-talet. Vid mitten av 1400-talet tillkom sakristian och ett numera rivet vapenhus, samtidigt som valv slogs.

Målningarna kom förmodligen kort efter valvslagningen, och överkalkades på 1700-talet. Målningarna återupptäcktes under kalken under en restaurering på 1870-talet. Även 30 år senare i samband med att triumfbågen revs återfann man spår av målningens fragment. 1953 framknackades och konserverades målningarna.

Dessa målningar kan vara Albertus Pictors första stora uppdrag. Utsmyckningen antas vara hans mästarpöv. I Lids kyrka finns inga scener från Gamla testamentet eller Biblia pauperum. Här hittar man ett självporträtt av mästaren själv, en elegant ung man i snabelskor. Över porträttet anses det stå skrivet i översättning: ”...minns mig Albertus, denna kyrkas målare.”

Målningarna idag

Lids kyrka har tre kryssvalv som är dekorerade. Valvet över orgelläktaren är inte dekorerat. Något dekorerat vapenhus finns inte. Målningarna i valven är i rätt gott skick med tanke på att de har varit överkalkade. De är heller inte alltför hårt restaurerade, antagligen beroende av att målningarna togs fram rätt sent. Väggarna är i rätt dåligt skick, bara fragment eller spår föreligger av målningarna.

Målningarnas tillgänglighet

Målningarna är lättåtkomliga. Orgelläktaren skymmer ingen målning, då valvet vid denna inte är dekorerat. Några målningar störs dock av att upphängningsanordning för tre takkronor har fästs i målningar i de tre valven.

Travé I

Valvet

1. Pelikanen som matar sina ungar med sitt eget blod, symbol för Kristi död och uppståndelse liksom även för bland annat den självupoffrande kärleken.
2. Marias begravning.
3. Fågel Fenix, symbol för Kristi död och uppståndelse, liksom även för bland annat kyskheten, hoppet och kyrkan.
4. Marias död, där ovanför Marias själ i himlen.

Södra väggen

1. Fragment.
2. Barnamorden i Betlehem (Matt 2:16–17; jfr BP 7/g) (fragment).

Norra väggen

1. Bebådelsen för jungfru Maria (Luk 1:26–37; jfr BP 1/a) (fragment).
2. Jesu födelse (Luk 2:1–7; jfr BP 2/b) (fragment).

Travé II

Valvet

1. Marias kröning i närvaro av Treenigheten. T v lutspelande ängel, t h fiddlaspelande ängel.
2. Maria Magdalena i hänryckning, buren av änglar.
3. S:t Mikael i kamp med djävlar.
4. Kristi himmelfärd (Luk 24:50–53; Apg 1:9–11; jfr BP 34/.o.) och Pingstundret, dvs. den Helige Andes utgjutande över apostlarna (Apg 2:1–4; jfr BP 35/.p.), i en hopkomponerad scen.

Södra väggen

1. Fragment av inskrift öster om en nisch.
2. Vapen med röd, numera svart, enhörning i halvfigur på vit botten, hjälmen prydd med rödvit, numera svartvit, hjälmbuske.
3. Knäböjande manlig stiftare.

Norra väggen

Fyra fält med fragment.

Södra båganfanget mellan travé II och III

1. Självporträtt av målaren Albertus som ung adorant, en ”modemedvetet klädd världsman med snabelskor och grönbå hosor samt lågt sittande bälte över den långa välskurna rocken”. Det är unikt, att döma av vad

som finns bevarat av Albertus Pictors produktion, att såväl målare, präst som donator avbildas och anges med namn. ”...minns mig Albertus, denna kyrkas målare.”

Norra båganfanget mellan travé II och III

1. Tonsurprydd präst, iklädd fotsid dräkt, knäböjande i bön.

Travé III

Valvet

1. Skeppet Ormen, som seglas av S:t Olofs bror Harald.
2. Skeppet Oxen, som seglas av S:t Olof i kappseglingen med brodern om Norges krona.
3. S:t Olofs kröning.
4. S:t Olofs död vid Stiklastad.

Södra väggen

1. Biskopshuvud (fragment).

Norra väggen

Fyra fält med fragment.

Norra väggens sköldbåge (under skeppet Oxen)

Bård med drakar, varav de mittersta håller en krona (Norges?) mellan sig.